

**VENDIM**  
**Nr.8, datë 16.3.2011**

**NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

|                   |                                |   |   |
|-------------------|--------------------------------|---|---|
| Bashkim Dedja     | Kryetar i Gjykatës Kushtetuese |   |   |
| Vladimir Kristo   | Anëtar i                       | “ | “ |
| Xhezair Zaganjori | Anëtar i                       | “ | “ |
| Petrit Plloçi     | Anëtar i                       | “ | “ |
| Sokol Sadushi     | Anëtar i                       | “ | “ |
| Sokol Berberi     | Anëtar i                       | “ | “ |
| Admir Thanza      | Anëtar i                       | “ | “ |
| Altina Xhoxhaj    | Anëtare e                      | “ | “ |

me sekretare Blerina Çinari, në datë 26.10.2010, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr. 23/8 Akti që i përket:

**KËRKUESE:** Zhaneta Melonashi, përfaqësuar nga avokatët Sotiraj Ceta dhe Skënder Kaçupi, me prokurë të posaçme.

**SUBJEKT I INTERESUAR:** Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm, në mungesë.

**OBJEKTI:** Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimeve nr.212, datë 10.6.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë; nr.110, datë 9.10.2008 të Gjykatës së Apelit Korçë, nr.00-2009-152 (447), datë 25.9.2009 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

**BAZA LIGJORE:** Nenet 7, 42, 131/f, 134, pika 1/g dhe pika 2, të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, neni 6 i Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ).

**GJYKATA KUSHTETUESE,**

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Altina Xhoxhaj, përfaqësuesit e kërkujeses që u shprehën për pranimin e kërkesës dhe pasi diskutoi çështjen në tërësi,

**VËREN:**

**I**

Me vendimin nr.212, datë 10.6.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, e pandehura Zhaneta Melonashi (kërkujesja) është deklaruar fajtores për kryerjen e veprës penale “Mjekim i pakujdesshëm”, parashikuar nga neni 96/1 i Kodit Penal (KP), dhe është dënuar me 1 500 000 lekë gjobë.

Me vendimin nr.110, datë 9.10.2008 të Gjykatës së Apelit Korçë është vendosur lënia në fuqi e vendimit të mësipërm të gjykatës së shkallës së parë.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Korçë ka ushtruar rekurs kërkujesja Zhaneta Melonashi.

Me vendimin nr.00-2009-152 (447), datë 25.9.2009, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomë këshillimi, ka vendosur mospranimin e rekursit, për arsye se ai nuk përmbante nënshkrimin e mbrojtësit, sipas nenit 435/2 të Kodit të Procedurës Penale (KPP).

**Kërkujesja** Zhaneta Melonashi, me kërkesën e datës 22.4.2010, i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese për shfuqizimin e vendimeve të mësipërme të gjykatave, duke parashtruar në mënyrë

të përmbledhur këto shkaqe:

- Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë dhe Gjykata e Apelit Korçë kanë shkelur parimin e prezumimit të pafajësisë, pasi nëpërmjet shprehjeve paragjyquese kanë shpallur fajësinë e kërkuarës që në fillim të gjyqimit dhe para dhënies së vendimit.

- Vendimet e gjykatave të tri shkallëve të gjyqimit janë të paarsyetura dhe të paargumentuara.

- Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka shkelur parimin e ligjshmërisë, të barazisë së armëve, të mbrojtjes, efektive si dhe të drejtën që i pandehuri të dëgjohet para se të gjykohet. Duke u vendosur mospranimi i rekursit për shkak të mosnënshkrimit nga mbrojtësi, nuk janë trajtuar shkaqet e ngritura në rekurs. Mosnënshkrimi i rekursit (gabimisht) nga mbrojtësi nuk duhet të sillte automatikisht mospranimin e rekursit, pasi ky fakt nuk mund të mohojë të drejtën e të pandehurit të bëjë vetë rekurs para gjykatës.

**Subjekti i interesuar,** Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm, në parashtimet drejtuar me shkrim Gjykatës Kushtetuese, në mënyrë të përmbledhur argumenton:

- Në lidhje me pretendimin për shkelje të parimit të prezumimit të pafajësisë, në kërkesë nuk rezulton asnjë referim konkret në shprehje paragjyquese të pretenduara si të përdorura nga gjykatat, në raste të mohimit të pyetjes së dëshmitarëve, marrjes së provave të reja ose në pretendime të paraqitura dhe të mbetura pa shqyrtuar nga gjykatat.

- Në lidhje me pretendimet që kanë të bëjnë me themelin e çështjes, ato nuk mund të jenë objekt shqyrtimi gjyqësor në Gjykatën Kushtetuese, pasi vlerësimi i gjendjes së fakteve, i pretenduar nga palët në gjykim, është kompetencë ekskluzive e gjykatave të faktit.

- Kërkesa për nënshkrimin e aktit të rekursit nga mbrojtësi është kërkesë ligjore e përcaktuar shprehimisht në nenin 435/2 të KPP-së. Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë konkluduar se e drejta e të pandehurit për t'u ankuar në Gjykatën e Lartë nuk cenohet për shkak të vendosjes së këtij detyrimi ligjor, pasi në çdo rast i pandehuri ka të gjitha mundësitë për të gjetur mbrojtës, madje edhe kur është në pamundësi financiare. Kërkesja nuk rezulton të ketë parashtuar pretendime për kushtetutshmërinë e vetë nenit 435/2 të KPP-së dhe, për sa kohë kjo dispozitë nuk është objekt gjykimi, duhet të prezumohet se ajo është në përputhje me Kushtetutën, sido që mund të jenë opinionet rreth formulimit të saj aktual.

## II

### *1. Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë*

Kërkesja pretendon se Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë dhe Gjykata e Apelit Korçë kanë shkelur parimin e prezumimit të pafajësisë, pasi nëpërmjet shprehjeve paragjyquese kanë shpallur fajësinë e saj që në fillim të gjyqimit, para dhënies së vendimit.

Gjykata Kushtetuese (Gjykata) është shprehur se parimi i prezumimit të pafajësisë është një nga elementet thelbësore të procesit të rregullt ligjor dhe garantohet nga neni 30 i Kushtetutës, sipas të cilit: *“Kushdo quhet i pafajshëm përderisa nuk i është provuar fajësia me vendim gjyqësor të formës së prerë”*. Sipas këtij parimi, gjykatat e zakonshme nuk duhet ta fillojnë procesin me bindjen se i pandehuri ka kryer krimin për të cilin akuzohet; barra e provës i takon palës akuzuese; çdo dyshim duhet të shkojë në favor të të pandehurit dhe gjykata duhet ta mbështesë vendimin në prova direkte dhe indirekte që duhet të provohen nga akuza (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.19, datë 18.9.2008; nr.16, datë 15.6.2009; nr.23, datë 23.7.2009*).

Bazuar në sa më sipër Gjykata vlerëson nëse gjatë procesit është shkelur ndonjë nga elementet e parimit të prezumimit të pafajësisë.

Nga vlerësimi në tërësi i materialeve, paraqitur Gjykatës Kushtetuese, nuk rezulton ndonjë e dhënë, e cila të tregojë se gjyqtarët e gjykatave, që kanë shqyrtuar çështjen, e kanë filluar procesin me paragjykimin se kërkesja e ka kryer veprën penale. Në to nuk përmbahet ndonjë deklaram formal ose arsyetim, i cili të tregojë se gjyqtarët e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor

Korçë dhe të Gjykatës së Apelit Korçë e kanë konsideruar fajtores kërkuar para se të jepej vendimi përfundimtar për fajësinë e saj. Gjykatat e zakonshme nuk e kanë kaluar gjatë procesit barrën e provës nga prokurori tek e pandehura.

Për sa më sipër, pretendimi i kërkuar për cenim të parimit të prezumimit të pafajësisë është i pabazuar.

## *2. Në lidhje me pretendimin për mosarsyetimin e vendimeve të gjykatave*

Kërkuar pretendon se vendimet e gjykatave janë të paarsyetuara dhe janë marrë në kundërshtim të hapur me provat dhe duke bërë vlerësim të gabuar të tyre.

Në jurisprudencën e saj, Gjykata ka theksuar domosdoshmërinë e arsyesimit të vendimit gjyqësor (detyrim i sanksionuar në nenin 142 të Kushtetutës) si një garanci për procesin e rregullt ligjor. Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyesimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Vendimi mund të kontrollohet nga një gjykatë më e lartë sipas procedurave përkatëse dhe, që kjo të jetë e mundur, duhet bërë arsyesimi i vendimit, në të cilin gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm, të cilat e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Pra, gjyqtari duhet të shpjegojë arsyet e vendimeve të tij, duke iu referuar fakteve për të cilat është zhvilluar procesi, ligjeve të zbatueshme dhe kërkesave të ndryshme të palëve (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.11, datë 02.4.2008; nr.7, datë 9.3.2009; nr.23, datë 23.7.2009; nr.38, datë 30.12.2010*).

Në rastin në shqyrtim, nuk rezulton që vendimet e gjykatave të jenë të paarsyetuara, në kundërshtim me kërkesat e Kushtetutës dhe të KPP-së. Gjykata e shkallës së parë dhe ajo e apelit kanë analizuar dhe shqyrtuar të gjitha rrethanat e çështjes, provat e paraqitura, elementet e veprës penale për të cilën akuzohet kërkuarja, i kanë dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuarës dhe kanë parashtruar në vendim të gjitha argumentet për deklarimin e saj fajtores. Për sa i përket mënyrës se si janë interpretuar dhe vlerësuar këto prova nga gjykatat e zakonshme, kjo çështje nuk përbën objekt kontrolli për Gjykatën Kushtetuese, sepse kjo Gjykatë mund dhe duhet të investohet kur ndaj një procesi gjyqësor ka pretendime për mënyrat e marrjes së provave, e fiksimit të tyre, por jo për mënyrën e vlerësimit. Në sferën e gjykimit nga Gjykata Kushtetuese nuk përfshihet mënyra e zbatimit të ligjit material dhe e vlerësimit të provave nga ana e gjykatave të zakonshme (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.23, datë 17.5.2010*).

Në këto kushte, Gjykata vlerëson se edhe ky pretendim i kërkuarës është i pabazuar.

## *3. Në lidhje me pretendimin për cenimin e të drejtës për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë*

Kërkuarja pretendon se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, që ka vendosur mospranimin e rekursit për arsye se nuk përmbante nënshkrimin e mbrojtësit, i ka cenuar të drejtën për t'iu drejtuar asaj gjykate dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare për pretendimet e ngritura në rekurs. Sipas kërkuarës, mosnënshkrimi i rekursit nga mbrojtësi nuk duhet të sillte automatikisht mospranimin e rekursit, pasi ky fakt nuk mund të mohojë të drejtën e të pandehurit të bëjë vetë rekurs para gjykatës.

Gjykata është shprehur, në jurisprudencën e saj, se e drejta për një proces të rregullt ligjor, sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, ka si element përbërës, midis të tjerash, edhe të drejtën e individit për t'iu drejtuar gjykatës, e cila nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesimi në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 3.6.2009; nr.38, datë 30.12.2010*).

Gjykata ka theksuar se e drejta për t'iu drejtuar një gjykate nuk është absolute. Kjo e drejtë mund të jetë pjesë e kufizimeve (veçanërisht lidhur me kushtet e pranimit të një apeli), por këto kufizime nuk duhet të jenë të tilla sa të dëmtojnë vetë thelbin e së drejtës. Ato duhet të ndjekin një qëllim legjitim dhe mjetet e përdorura duhet të jenë përpjesëtimore, me qëllimin që kërkohet të arrihet (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.30, datë 17.6.2010; nr.38, datë*

30.12.2010). Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj, lidhur me pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 3.6.2009; nr.38, datë 30.12.2010*).

Në vijim të garancive të ofruara nga neni 42 i saj, Kushtetuta parashikon në nenin 43 se çdokush ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe. E drejta e ankimit kundër një vendimi gjyqësor është një nga të drejtat themelore të individit, e cila mbi bazën e parashikimit kushtetues gjen zbatim edhe në dispozitat materiale e procedurale konkrete. Kjo e drejtë duhet kuptuar si një mundësi e çdo individi për të pasur mjete të caktuara procedurale për të kundërshtuar vendimin e dhënë nga një gjykatë më e ulët në një gjykatë më të lartë, duke i garantuar individit të drejtën për t'u përballur me drejtësinë në të gjitha nivelet e saj, sipas kuadrit ligjor në fuqi (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 5.7.2005; nr.5, datë 6.03.2009*).

Për këtë qëllim dispozitat procedurale parashikojnë si mjete ankimi apelin, rekursin në Gjykatën e Lartë dhe kërkesën për rishikim (neni 407 i KPP-së), duke parashikuar aspektet formale dhe afatet procedurale për ushtrimin e këtyre mjeteve të ankimit. Në nenin 410/1 të KPP-së parashikohet se i pandehuri mund të bëjë ankim personalisht ose nëpërmjet mbrojtësit të tij. Në lidhje me rekursin në Gjykatën e Lartë, neni 435/2 i KPP-së parashikon se “*Akti i rekursit dhe memoriet duhet të nënshkruhen, me pasojë mospranimi, nga mbrojtësi*”. Neni 420 i KPP-së parashikon se ankimi nuk pranohet, midis të tjerave, kur nuk janë respektuar dispozitat për formën, paraqitjen, dërgimin, njoftimin dhe afatin e ankimit.

Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkesja Zhaneta Melonashi ka depozituar brenda afatit ligjor, pranë sekretarisë së gjykatës që ka dhënë vendimin, një rekurs, i cili ka qenë i panënshkruar nga mbrojtësi i saj dhe për këtë arsye, bazuar në nenin 435/2 të KPP-së, Kolegji Penal, në dhomë këshillimi, ka vendosur mospranimin e tij.

Në vështrim të garantimit të standardit të aksesit në gjykatë, Gjykata rithekson se neni 435/2 i KPP-së interpretohet nga Gjykata e Lartë në një mënyrë të tillë (*stricto sensu*), që cenon thelbin e të drejtës së një individi për t'iu drejtuar asaj gjykate. Zbatimi i nenit 435/2 të KPP-së duhet parë në raport me rregullimet e përgjithshme të këtij Kodi që disiplinojnë paraqitjen e ankimit (nenet 407-421), si dhe ato të veçanta për paraqitjen e rekursit (nenet 431-435). Në situatën në të cilën kërkesi ka ushtruar rekursin, në përmbushje të detyrimeve të tij formale, që përcaktohen kryesisht në nenet 410, 412, 420, 435/1 të KPP-së, ai nuk mund të privohet nga e drejta që pretendimet e ngritura në rekurs të vlerësohen sipas përcaktimeve të nenit 432 të KPP-së (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.38, datë 30.12.2010*).

Gjykata çmon se çdo interpretim i ndryshëm, që mund t'i bëhet përmbajtjes së nenit 435/2 të KPP-së, nuk i shërben garantimit të standardeve për një proces të rregullt ligjor, në drejtim të së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës. Referimi i bërë nga Kolegji Penal vetëm në kërkesat e nenit 435/2 të KPP-së, duke mos marrë në konsideratë kërkesat e nenit 432 të KPP-së për shqyrtimin e rekursit, cenon të drejtën e individit për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë.

Gjykata e Lartë, para se të vendosë mospranimin e rekursit për shkak të mosnënshkrimit të tij nga mbrojtësi, duhet të verifikojë nëse sekretaria gjyqësore ka zbatuar detyrimin ligjor lidhur me vënien në dijeni të rekursuesit, për të plotësuar rekursin me nënshkrimin e mbrojtësit, sipas kuptimit që Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në vendimin unifikues nr.5, datë 15.9.2009, i kanë dhënë nenit 415/2 të KPP-së, duke u shprehur se “*sekretaritë e gjykatave ku depozitohet ankimi mund dhe duhet të vënë në dijeni të pandehurit në rastet kur rekursi paraqitet i pa nënshkruar nga mbrojtësi, me qëllim që në zbatim të kërkesave të nenit 415/2 të KPP-së, ai të ketë mundësinë për plotësimin e tij*”.

Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke vendosur mospranimin e shqyrtimit të rekursit të panënshkruar nga mbrojtësi, ka cenuar të drejtën e kërkeses për t'iu drejtuar kësaj gjykate.

Përfundimisht, Gjykata arrin në konkluzionin se gjatë gjykimit të çështjes në Kolegjin

Penal të Gjykatës së Lartë, në dhomë këshillimi, kërkueses Zhaneta Melonashi i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, në vështrim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe neneve 72 dhe 77 të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin pjesërisht të kërkesës.
- Shfuqizimin e vendimit nr.00-2009-152 (447), datë 25.9.2009 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi) dhe kthimin e çështjes për shqyrtim në këtë gjykatë.
- Rrëzimin e kërkesës për shfuqizimin e vendimit nr.212, datë 10.6.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë dhe të vendimit nr.110, datë 9.10.2008 të Gjykatës së Apelit Korçë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Sokol Berberi, Petrit Plloçi, Sokol Sadushi, Altina Xhoxhaj, Admir Thanza.